

SLOVENEK

Naročnina
za državo SHS:
a) po pošti mesečno Din 12
b) dostavljenom dom
mesečno 10
za inozemstvo:
mesečno ..... Din 20
Sobotna izdaja:
v Jugoslaviji ..... Din 15
v inozemstvu 35
Mesečna priloga: Vestnik SKSZ

Cene inseratov:
Enostopna petlina vrsta malih
oglasov po Din. 1.— in Din. 1.—50,
veliki oglas nad 45 mm višine
po Din. 2.—, postlani itd.
po Din. 3.—
Pri večjem naročilu popust.
Izbaja vsak dan izvzemši
ponedeljka in dneva po prazniku
ob 5. uri zjutraj.
Poština plačana v gotovini.

Političen list za slovenski narod.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Ro. opisi se ne vračajo; neirankirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, uprava. št. 328.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hrane.
Ljubljanske št. 850 za naročnino in št. 349 za oglase,
zagreb 39.011, sarajev 7563, praška in dunaj. 24.797

Občni zbor S.K.S.

V Mestnem domu v Ljubljani se je vršil včeraj občni zbor SKS. Občnega zbora so se vdeležili poslanci SKS in okoli 250 pristašev. Med vdeleženci smo opazili po večini znane obraze — nekdanje stebre našega podeželskega liberalizma. Če je nekdanji podpredsednik JDS sedanjí zastopnik samostojnežev v vladi, je jasno, odkod se rekrutirajo drugi stebri samostojnežev po deželi. Svoje srce so pokazali, kadar so se govorniki obračali proti SLS. Takrat se jih je prijel ogenj in so postali navdušeni. To je njihov element: farska gonja in boj proti klerikalnemu zmaju. Priznati pa moramo, da so bili govorniki razven posl. Kušarja v svojih besedah še dovolj zmerni. Na občnem zboru je minister Pucelj poročal o zunanjem in notranjem političnem položaju. Zanimivo je bilo poslušati, kako je vlekel stvari za lase na površje, da se je mogel ogibati velikih in kardinalnih grehov, ki jih ima SKS v gospodarskem in političnem pogledu na svoji kosmati vesti. Za bogove je bil prizor, ko je popisoval poglavje o izvoz carini. Iz žarečih obrazov uslužnih in vdanih poslušalcev si lahko razbral, da so ti ljudje voljni brezpogojno služiti vladi, četudi morajo izdajati bistvene točke svojega programa. Nočejo iti v kot, kakor poreden otrok — primera g. Pucelja, — če morejo le semintja doseči kako zemljico. S posebno vneto je g. Pucelj zagovarjal vojaške kredite. Je za vedno večje oboroževanje kakor je bil nekoč gospod Viljem II., ki je v tem oziru menda vzor g. Pucelja. Pridružil se je tudi Viljemovemu naziranjju, češ da je v oboroževanju poročstvo miru. Navzoče zaupnike je s to teorijo skoraj do solz ganil, tako da so bili vsi navdušeni za tri milijarde štiristo milijonov kron, ki jih bodo ljudski žulji položili na oltar militarizma. Vsaka vlada, ki s svojo brezvestno politiko tira ljudstvo v obup, naslanja svoj zadnji up na bajonete in pri tem vara ljudstvo, da gre za mir in je proti vojski. Tudi teorija, ki je privedla Nemčijo v pogubo. Na zboru zaupnikov SKS so se samostojneži izrekli za to teorijo, in ljudstvo si bo to zapomnilo. Da je g. Pucelj z vsemi štirimi zagovarjal centralistično ustavo in s tem nadvlado Srbstva nad Slovenstvom, to smo pričakovali in naravno je tudi bilo, da se njegovi lahkoverni verniki niso sramovali tega izdajstva nad lastnim narodom, ampak kakor se hlapčevskim dušam spodobi, z odobravanjem vzeli na znanje. Osupnila nas je pa predrzna trditev g. Pucelja, da je oblastna ureditev države samouprava in sreča, zakonodajna avtonomija, kakor jo zahteva slovensko ljudstvo, pa nekaj manjvrednega. Tako trditev morejo gutirati pač samo politično nezšolaní ljudje, kakor jih je imel g. Pucelj pred seboj, ki jih vodi strast, ne pa luč pameti.

O klubu kmetijaca je poročal posl. Rاجر. Kaj pomembnega ni mogel navesti, ko cela vlada ve, da je za vsako ceno uslužen vladi. Poslanec Kušar, ki se je razmeroma klerikalnega zmaja najbolj bal, je poročal o vojaštvu in o letniku 1898. Pozabil je povedati, da je sedanja vlada s samostojneži vred poklicala ta letnik po nepotrebnem v vojske in da je moral šele Jugoslovanski klub priti, da je tej vladi radi te očitne krivice pošteno izprašal vest in potom vprašanj in s pritiskom javnega mnenja tako dolgo obdeloval vlado, da je dasi nerada, popravila to veliko krivico. Kušar je pel slavo vladi, ker ni krivico podaljševala, letnik 1898 bo pa pri volitvah samostojnežem primerno dopovedal, da so tudi oni pomagali krivico narediti. Nastopil je tudi veliki finančier Majcen, ki naj bi podal poročilo o finančnem stanju v državi, pa je tako strokovnjaško poročal, da je dognal, da Slovenija od države več prejema, kakor ji daje. Sram nas je bilo, ko smo videli, da zbrani zaupniki to neresnico molče prenašajo. Davčni vijak privijajo pri nas do skrajnosti, gospod Majcen je pa še tako drzen, da ponavlja očitno neresnico, češ da smo glede davkov pasivni. Tudi to bodo volivci ob primerem času primerno kvitirali. Skrbno se je pa gospod Majcen ognil najvažnejšega predmeta in največjega atentata sedanje

vlade na žepe delavnega ljudstva, — vladne davčne predloge. Govorili so pač o izenačenju davkov, kar samostojneži že dve leti obljublajo, storili pa niso kot pokorni sluge centralističnega režima desedaj ničesar, niso se pa upali z vso odločnostjo nastopiti proti novi davčni predlogi. Saj je to vendar tudi dete njihovega kmetskega ministra. Tudi o tej točki se bo naše ljudstvo svoječasno prav temeljito razgovorilo z g. Puceljem. Poslanca Drogenik in Mrmolja sta se gibala v svojih priljubljenih »idejah«. Da

sta proti ženski volivni pravici, proti demokristom itd., je vendar jasno in ne bi bilo kratični volivni pravici za naše občine, proti komunistom, socialistom, krščanskim sotreba tega na zboru zaupnikov poročati. G. Pucelj je odnesel z občnega zbora zaupnico in to se spodobi za takega ministra, ki ga noben neuspeh ne premakne iz ravnovesja, spodobi se tudi za stranko, ki prodaja bistvene točke svojega programa pa ostaja neomajna — neomajna dekla Pašiča.

Komunike Hrvatskega bloka.

ZA VOLIVNO VLADO NARODNE KONCENTRACIJE.

Zagreb, 27. novembra. (Izv.) Hrvatski blok je izdal sledeči komunike: Hrvatski narodni zastopniki so na 21. plenarni seji dne 25. novembra sklenili sledeče: Odobravamo delo predsedstva Hrvatske republikanske seljačke stranke in mu dajemo popolnoma svobodne roke v razgovorih pa tudi v pogajanjih z zastopniki srbskega naroda. Obenem se potrjujejo sklepi Hrvatskega bloka o izključitvi stranke prava iz Hrvatskega bloka dotlej, dokler bodo v poslovnem odboru stranke prava prevladovali frankovci in dokler bo ta odbor nad zborom stranke in nad celo stranko ter dokler si prisvaja pravico, da bo izvrševal kontrolo nad Hrvatskim blokom in nad vsem hrvatskim narodom. Kakor hitro bodo pa v stranki zavladale zopet normalne razmere in se to javno pokaže, bo Hrvatski blok pozval stranko prava, da mu pošlje svoje zastopnike. Po 21. seji je osrednji odbor Hrvatskega bloka razpravljal o glavnih predpogojih za rešitev hrvatskega vprašanja v pravičnem sporazumu med hrvatskim in srbskim narodom in to parlamentarnim putem. Ti predpogoji so: 1. Na srbski strani bi bilo treba, da pri reševanju kmetskega vprašanja vidno sodeluje Stojan Protič, ki si je s svojim ustavnim načrtom, s svojo dveletno borbo za revizijo vidovdanske ustave ter s svojim poznavanjem hrvatskih razmer pridobil posebno zaupanje celega Hrvatskega bloka. 2. Zastopniki srbskega naroda, ki so zadnje mesce javno obsojali

današnji protiljudski, reakcionarni in nad vse protihrvatski režim in to iz prepričanja, da je ta režim nesreča in propast tudi za srbski narod, kakor tudi vsi zastopniki srbskega javnega mnenja, ki so za pravičen sporazum s Hrvati, morali bi v parlamentu in časopisju omogočiti, da se ta režim vrže in takoj sestavi vlada narodne koncentracije kot volivna vlada in kot vlada sporazuma s Hrvati, ki bi v najhujšem času razpisala volitve in v svrhu priprav za svobodne volitve takoj postavila vso državno upravo na temelj zakonitosti, posebno pa vrгла z vladnih mest nasilne in korumpirane eksponente režima na Hrvatskem, v Bosni in Dalmaciji. 3. Zunanja politika naj bo miroljubna, a odločna. 4. Celokupna finančna in gospodarska politika se mora ravnati izključno po najnovejših ljudskih zahtevah. V smislu sklepa plenarne seje zastopnikov mora predsedstvo Hrvatske republikanske seljačke stranke in Hrvatskega bloka storiti vse, da bodo o teh predpogojih poučeni vsi glavni zastopniki srbskega naroda. Podpisani: Stjepan Radić, dr. Drinković, dr. Maček. Kakor je izvedel vaš dopisnik, definitivna odločitev za odhod iz Belgrad ni padla zato, ker se je na seji poudarjalo, da je treba počakati, da se razčisti razmere v Davidovičevi skupini in da je treba dognati, koliko ljudi imata za seboj Stojan Protič in Ljuba Davidović.

Pribečevićeva želja.

Belgrad, 27. nov. (Izv.) Danes se je vrnil iz Zagreba minister Pribečević, ki je takoj prišel na sejo zakonodajnega odbora. Videti je bilo, da je zadovoljen s svojim obiskom v Zagrebu. Sklical je sejo svojih pristašev, na kateri je bilo izraženo mišljenje, da se uprizori pogon proti Frankovcem. Pribečević je bil proti temu. Sklenjeno je bilo, da se položaj v Hrvatskem bloku izrazi za utrditev stališča Pribečeviće- vich pristašev. Pribečević širi vest, da Hrvatski blok ne pride v Belgrad.

DR. RIBAR NA DVORU.

Belgrad, 27. nov. (Izv.) Snoč je bil bivši predsednik narodne skupščine dr. Ribar pozvan na dvor, kjer se je mudil nad 1 uro. Ta poziv je v zvezi s sedanjim političnim položajem.

LAŽNIVA »JUTROVA« POROČILA.

Belgrad, 27. nov. (Izv.) Tukajšnji dopisnik »Jutra« pošilja zadnje čase v Ljubljano tendenciozna poročila, iz čih sestave se že jasno vidi, da so neresnična. Dne 25. t. m. je poročal, da je Jugoslovanski klub sklenil, da vstopi v vlado. Ta vest je navadna laž.

Burna seja zakonodajnega odbora.

Belgrad, 27. nov. (Izv.) Danes ob 10. uri dopoldne se je vršila seja zakonodajnega odbora, na kateri so razpravljali o 7. točki člena 4, ki določa, da ne more postati državni uslužbenec oseba, ki zastopa načelo protizakonite izpremembe državnega reda. Razprava je bila zelo burna. Poslanec Gjonović je ostro napadel vlado, ker je spravila v uradniški zakon to točko. Poslanec Wilder je branil vlado. Med njegovim govorom je prišlo do tako burnih prizorov, da je bila seja pretrgana

za 10 minut. Ko je bila seja zopet otvorena, je demokrat Pavle Čubrović naglašal, da je ta člen proti ustavi. Ker je demokratski klub sprejel ta člen, bo on zastopil sejo, ker ne more glasovati za ta člen. Po svojem govoru je Čubrović odšel iz dvorane. Poslanec Moskovljević je izjavil, da je ta člen protidemokratski in protidržaven. V istem smislu je govoril tudi demokrat Angelić. Govorila sta še poslanca Divac in radikalec Vujičić. Govoriti je hotel predsednik zakonodajnega odbora Trifković, a pred njegovim govorom je opozicija zapustila sejo, ki je vsled tega postala nesklepčna. Demokratje so hitro poslali svoje časnike, da so iskali poslance po kavarnah. Posrečilo se jim je spraviti skupaj 14 poslancev, kolikor jih je treba za sklepčnost. Člen 4. je bil nato seveda sprejet.

SEJA MINISTRskega SVETA.

Belgrad, 27. nov. (Izv.) Na današnji seji ministrskega sveta je poročal načelnik zunanjega ministertva Nešić o konferenci v Lausanni. O tem se je vršila obširna debata, ki dokazuje, da ministri niso zadovoljni z delom dr. Ninčiča. Sklenili so, da pozovejo dr. Ninčiča v Belgrad, da osebno poroča o svojem delovanju. Nato so ministri razpravljali o notranjem položaju. Minister Pribečević je poročal o svojem potovanju v Zagreb.

FINANČNI ODBOR.

Belgrad, 27. nov. (Izv.) Jutri bo seja finančnega odbora, na kateri bodo razpravljali o kreditih iz 100 milijonskega dolarškega posojila in o zakonu za uradniške draginjske doklade.

SEJA RADIKALNEGA KLUBA.

Belgrad, 27. nov. (Izv.) Jutri bo seja radikalnega kluba. Poročal bo ministrski predsednik Pašič o notranjem in zunanjem položaju.

Shod S.L.S. v Ljubljani.

Ljubljana, 26. nov.

SLS je danes dopoldne z volivnim shodom za občinske volitve v Ljubljani v Unioni zaključila svoje strankine volivne shode. Na shod so bili vabljeni zgolj ljubljanski somišljeniki SLS. Dvorana je bila polna — v petek so naši krščansko-socialni delavci, danes pa naši somišljeniki ljubljanski volivci napolnili veliko dvorano Uniona. Krepko bodo nastopili volivci, pristali SLS v tej borbi. Danes popoldne je pa že pričela nastopati s svojimi shodi »Zveza delovnega ljudstva«, katera bo pregledala svojo armado na volivnem shodu v soboto dne 2. decembra ob pol osmih zvečer v veliki dvorani »Uniona«.

V tabor »Zveze delovnega ljudstva«!

Shod je otvoril predsednik vodstva SLS za Ljubljano tov. Kremžar z iskrenim pozdravom na vse zborovalce. Sedanje volitve bodo dokazale, da je Ljubljana v taboru »Zveze delovnega ljudstva«. Podelil je nato besedo glavnemu uredniku »Slovenca« tov. Smodeju, katerega so zborovalci burno in navdušeno pozdravljali. Govornik je izvajal med drugim:

Današnja doba zahteva zrelih ljudi!

Dovolite, da v borbi za občinski svet ljubljanski izpregovorim eno ali drugo besedo. Moje globoko prepričanje o potrebi tesnega združenja v »Zvezo delovnega ljudstva« mi velja, da posegam v volivno borbo, tem lažje, ker nisem kandidat. Ako si ogledam stranke, katere kandidirajo, se moramo čuditi, ker čujemo pri nasprotnih strankah veliko besede, a pravega programa nikjer ne vidimo! (Res je! Navdušeno pritrdjevanje.) Današnja doba zahteva zrelih ljudi! (Res je! Ploskanje.) In zveza zrelih ljudi v Zvezi delovnega ljudstva je prvi dan, ko je nastopila, objavila svoj program! Razlagati ga ni treba, ker je Zveza delovnega ljudstva ta program že izvajala. Blok v prejšnjem občinskem svetu je že začel izvajati program, kakor ga ima zdaj, samo da ga je sedaj »Zveza delovnega ljudstva« še izpopolnila.

V prejšnjem bloku je bila tudi NSS, ki je pa iz bloka izkočila tja, kamor jo je srce vedno vleklo. »Zveza delovnega ljudstva« z njo ni nič izgubila, ker je v svojem stvarnem delu vsaj nihče ne bo oviral. (Burno pritrdjevanje.) Stari liberalci, kateri so 40 let vladali v Ljubljani, so jo toliko zanemarili, da jih bo njihova lenoba uničila! Naš program je izvršten, stvaren in socialen. Zato se niti najhujši kapitalisti niso upali nastopiti proti njemu, ampak ga vsa Ljubljana odobrava.

En sam ugovor je bil slišati proti izvajanjem tega programa v zadnjem občinskem svetu, češ da je preveč trosila denar.

Zajednica prepisala program »Zveze delovnega ljudstva«.

Toda v politiki je usoda včasih hudobna. Ker sedanja Zajednica ni imela pravega programa, je povzela program »Zveze delovnega ljudstva«. Ali ga bo Zajednica tudi izvajala? Če ga misli, potem bo morala v to svrhu »trositi« potrebne svote, če ga pa ne misli, potem je pa njen komunalni program samo pesek v oči. (Burno pritrdjevanje.) Sploh so pa bili očitki, da je bivša večina v občinskem svetu »trosila« denar, prav od te strani najneumestnejši, ne samo neresnični, ker so ravno ti ljudje tekem 40 let Ljubljano strahovito zanemarili in bi prej lahko z manjšimi sredstvi izvršili, kar se mora danes z velikimi. Puščica, ki so jo naperili proti nam, pada na nje same nazaj. (Viharno odobravanje.) Kar so oni zanemarili, je treba sedaj popravljati, iz nič pa seveda ni nič! Vidi se, da Zajednica svojega programa sama ne smatra resnim. Na vseh shodih in svojem časopisju prikazuje samo dve točki svojega programa:

1. Oni so za politično centralizacijo in 2. za upravno avtonomijo. To je njihov glavni »šloger«. (Veselost. Pritrdjevanje.) Kateri pameten človek si more predstavljati resnično samoupravo v Sloveniji, ako je hkrati za politično centralizacijo v Belgradu? Upravna avtonomija je mogoča je

tam, kjer je tudi politična avtonomija ali je pa sploh ni. To je evidentno za vsakega političnega abecednika. Zato je ta volivni »šlager« Jug. zajednice pravi humbug, politična sleparija. (Burno, več minut traja joče odobravanje. Ploskanje.) namenjena samo takim, ki ne znajo misliti. (Ponovno odobravanje.)

Z narodno Zajednico ne more noben pameten, zaveden Slovenec, ker v agitaciji razvija svoj pravi demagoški in prazni program. (Tako jel Ploskanje.)

JDS v Ljubljani ne more biti boljša kot je v Belgradu.

Počati se hočem zdaj z JDS. Ne morem si misliti, da bi bila ta stranka v Ljubljani druga in boljša kakor je v Belgradu. JDS je JDS. (Burno pritrjevanje, Ploskanje.) Dala si je naziv Jugoslovanska demokratska stranka. Ko bo demokratskim državnikom prešel v kri in meso fundamentalni rešpekt pred dostojanstvom svobodnega državljanca, potem jim bomo priznavali vsaj to, da smejo upravičeno nositi naslov: demokratska stranka! (Živahno pritrjevanje.)

Ko bodo demokati spoznali, da ravnopravnost Slovencev, Hrvatov in Srbov ne obstoji še v milostnem sprejemu par podrejenih slovenskih in hrvatskih uradnikov pri centralni upravi in še manj v velesrbski politiki in hlančevstvu, potem jim ne bomo odrekli naziva Jugoslovanske stranke. (Burno pritrjevanje, Ploskanje.)

JDS brez komunalnega programa.

JDS je brez komunalnega programa. Kakšen pa naj bi tudi bil? Če bi ga objavili v smislu svojega strankinega političnega programa, bi morali reči: Prva in glavna točka programa JDS je, da bomo v smislu svojih načrtov degradirali avtonomističnega župana ljubljanskega in občinskega državnega »pisarja« centralistične vlade po mažarskem načinu! (Pitrjevanje.)

Ali naj pokažemo Ljubljancem svoj program glede na Mestno hranilnico? Tega je itak njihov minister pokazal, ko je razpustil upravni svet Mestne hranilnice. Zato pa ne bo odveč, če pojasnimo mi njihov komunalni program glede Mestne hranilnice, ki ga lahko berete v »Službenih novinah« in ki se glasi: V državni hipotekarni banki kot centralistični instituciji bode morala naložiti Mestna hranilnica milijone, za katere se pravzaprav tenelo JDS in NSS Zajedničarji, toda naložiti: »auf Nimmerwidersehen« (Viharna veselost), to je do povrnitve o Sv. Nikoli (Bučen smeh), kakor se je zgodilo z uradniškimi prispevki za nabavljajočo zadruzo. Da na takih ljubljanskih občinskih avtonomnih fondov ne bo požrl centralistični moloh, zato so pa že njeni očetje celih 40 let prej skrbeli, da jih niso nazomlili, čeravno ni bilo v blatni Ljubljani videti, da so jih v plodonosna občinska podjetja naložili. (Viharno odobravanje.)

Vsekako je bolje, da bodoča večina »Zveze delovnega ljudstva« v občinskem svetu (Klici: Živijo večina delovnega ljudstva!) uporablja avtonomne fondove v izvedbo svojega splošnokoristnega in socialnega programa, kakor pa, da bi še državna hipotekarna banka prišla v skušnjavo in bi ona z denarjem avtonomnih korporacij gradila nove stotine hiš in poslopj v Belgradu in bi bili radi tega prikraščani magistratni uradniki in uradniki avtonomnih zavodov, kakor so danes prikraščani državni uradniki in uslužbeni in od uprave monopolna tobačno delavstvo ali pa mi tobakarji. (Živahna veselost, Burno pritrjevanje.)

Pačka.

Francoski napisal René Bazin — Posloven A. B.

— Le malo, gospod Jupille?
— Ne preveč. L. 1844. je bilo vse bolj vroče. Takrat se je lovilo Tore, ali hočete iti z nama na lov prihodnje nedelje? Pravim z nama, ker bo tam tudi eden od vaših prijateljev, ki je izboren ribič in tudi moj prijatelj.
— Kdo neki?
— To je skrivnost, gospod Mouillard, najhna skrivnost. Zelo se boste začudili. Torej velja, prihodnje nedelje?
— Kje bo?
— Pst! Mali pisar se mi zdi, da poslušajo. To je navihanec; povedal vam bom v drugo.
— Kakor hočete, gospod Jupille; na vsak način se odzovem vabilu.
— Oh, kako sem vesel, gospod Mouillard! Ko bi nas le hotela prehiteti mala nevihta!

Govoril je resnico; veselje mu si je na obrazu. Nikoli ga nisem videl tako pridno drgniti nos s koncem gosjega peresa kakor ono popoldne. To je pri njem znak prekipevajočega veselja.

20. julija.

Videl sem Lamprona, žalostnega in dobrega kot vedno. Najprej sva malo pokramljala o njegovi materi. Povedal sem mu, koliko hvaležnosti sem dolžan ponižni ženi za to, kar mi je storila. Mile se mu je storilo pri tej hvali.

Morda bo kateri dejal, da govorim v ugankah, toda centralistična gospoda v Belgradu me bo čisto dobro razumela in s tem je rešena uganka tudi za vsakega, ki se venomer sprašuje, kakšen more biti ta centralistični dihur (Veselost), ki noč in dan žre, od sebe pa nobene fige ne da! (Živahno pritrjevanje in ploskanje.)

Kaj še ostane od JDS?

S programa JDS smo morali toraj črtati prvi dve črki J in D. (Viharna veselost.) Ostane torej samo še zadnja črka S, z veliko pisavo seveda! Morda iz samega spoštovanja do socialnih nalog, katere bo vršila »Zveza delovnega ljudstva« v občinskem svetu ljubljanskem? Tega rešpektu pred socialnimi dolžnostmi pri JDS še ni bilo videti, o čemer bi nam lahko dolge pa žalostne storije pravili

naši invalidi.

ki jih je ministrstvo za socialno politiko rešpektiralo samo tiste dni, ko se je vršila v mejah naše države mednarodna invalidska konferenca. Ne, JDS in sedanje vladne stranke takega spoštovanja nimajo do pojma »socialne naloge« in kar je z njimi v kakršnikoli zvezi, kakor delavec, duševni in fizični delavec, ali delo sploh, razen če razumemo pod besedo delo državne in akcionarne kupčije. Sicer ne bi bili sprejeli v svoj načrt tudi

davek od dela.

Povsod drugod smatrajo, da je delo tišči činitelj, ki prinaša blagoslov, popravlja slabo valuto in se na visoko dvignjenih strankinih zastavah v zlatih črkah blesti zlato geslo »za pošteno delo — pošten zaslužek«. Samo državni predstavniki vladnih strank pri nas smatrajo za fiska'ne potrebe uvedbo davka, ki mu je podvržen dohodek, ki izvira od tistega telesnega in duševnega dela, ki se vrši v službenem razmerju. Davek znaša 5 odstotkov, pri stalno nastavljenih delavcih z mesečno ali letno plačo 2 odstotka čistega dohodka. Delavec, hlapec in dninar bodo plačevali torej davek, ako bodo delali, zato ker bodo z žuljevimi rokami dvigali gospodarsko moč države! (Ogorčeni medklici: Banke naj plačujejo, ne reveži!)

Iz tega moramo pač z vso opravičenostjo sklepati, da mora tretja črka S v JDS imeti kak drug pomen. Jaz mislim, da damo temu S lahko pravo tolmačenje mi, ako bomo volili tako, da bo ta S pri občinskih volitvah v Ljubljani pomenil za JDS politično S(mrt) v Ljubljani! (Velikansko navdušenje! Pitrjevanje, Ploskanje, Burno ogorčenje radi davka na delo.)

Duhovnik spada k delovnemu ljudstvu.

Izrečem še eno misel: Odkar obstoji »Slovenski Narod«, je vedno in vedno psal duhovnike s farji; pri občinskih volitvah je pa postal zdaj »Sl. Narod« silno pobožen, ker se boji, da ne bi duhovniki volili »Zveze delovnega ljudstva«. Dne 3. decembra pa bodo »Narodovci« farje »kot poštini in socialno misleči duhovniki« pri občinskih volitvah pokazali in dokazali, da spada duhovnik k delovnemu ljudstvu! — (Navdušeno pritrjevanje, Klici: Živela duhovščina!)

Proti volivnemu golažu.

V agitaciji sem vedno sovražil umazano agitacijo in gabi se mi volivni golaž, s katerim se zdaj toliko dela v Ljubljani. Prepričan sem, da so ljubljanski volivci tako zreli, da jih ne bo zapeljal ne volivni golaž, pa tudi ne ministrski volivni cukeri! (Bučna veselost.)

— Ah, pravi, kaj žele, če bi jo bil poznal od blizu? Če sem pošten človek, moj dragi, če sem se pretolkel skozi preskušne življenja in poklica, ne da bi omahnil, če sem si zastavil cilj onkraj uspeha, skratka, če kaj veljam po duhu in po srcu, imam njo zahvaliti. Nikoli me ni zapustila: to je prva ločitev, pa ona velika, ki nisem bil pripravljn nanjo.

Nato hipoma obrne pogovor drugam:
— No, kaj pa stara ljubezen?
— Bolj sveža kot kdaj prej.
— Ali je vzdržala pol urice razgovora?

— Podvojila se je.
— Ali te še sovraži?
Povedal sem mu o potu v Desio in pogovor v vozu, ne da bi kaj prikriival.
Poslušaj me molče. Ko končam, pristiavi:

— Moj dragi Fabieu, ne smeš se obotavljati. Tekom enega tedna ju moraš poprositi za roko.

— Tekom enega tedna? In po kom?
— Po komerkoli hočeš, to je moja stvar. Za tvoje odsotnosti sem se malo razgledal glede nje: zdi se mi, da je kakor ustvarjena zate. No, in še nekaj: tvoj položaj je vendar smešen. Pisar si brez poklica, po neumnosti sprt s stricem, ki je tvoj edini sorodnik. Treba je narediti temu enkrat za vselej konec, in poroka te bo k temu gotovo prisilila.

21. julija.

Potniki proti Sceaux*, vstopitel!
Dostikrat sem že potoval po tej progji, toda niti enkrat mi ni ušla ta besedna igra.

Danes teden vsi na volišče za »Zvezo delovnega ljudstva«! (Burno pritrjevanje in ploskanje.)

Značajnost NSS.

Kandidat »Zveze delovnega ljudstva« tov. dr. Stanovnik je nato v daljšem govoru med drugim ostro obsodil NSS, ki je dokumentirala svojo značajnost v tem, da se je do zadnjega momenta udeleževala posvetovanj z »Zvezo delovnega ljudstva« še v času, ko je imela že podpisan pakt s staro narodno napredno gospodo.

Za prehrano.

Kandidat »Zveze delovnega ljudstva« dr. V. Rožič je v svojem govoru med drugim povdarjal, da je zaenkrat najbolj nujno v Ljubljani vprašanje prehrane. Skrbeti moramo, da ne bomo stradali. Rešiti se mora stanovanjska mizerija, regulacija Ljubljanske itd.

Po govoru dr. V. Rožiča je predsednik tov. Kremžar zaključil shod rekoč:

Nasprotniki očitajo radi našim kandidatom, da so pre malo učeni. Toda resnična je beseda starega politika, da v politiki ni glavno velika učenost, ampak delavnost, odločnost in poštenost. To pa hočemo biti in ostati. Zato tudi na ves glas povdarjam, da se hočemo sprejetih obljub in programa držati, kor ne poznamo nepoštenega izdajstva. Nato je pozival volivce SLS v Ljubljani, naj do zadnjega store 3. decembra svojo dolžnost ter izvojujejo sijajno zmago delovnemu ljudstvu.

Zopetni nastop Amerike

O svetovni politiki imamo danes beležiti fakt uprav senzacionalnega značaja.

Turško vprašanje, katero se je smatralo dozdaj v glavnem za vprašanje, ki se tiče večdelimenj samo Anglije in Francije, je postalo naenkrat svetovno vprašanje v najširšem smislu te besede. Na lozanski konferenci se je namreč 25. t. m. popolnoma nepričakovano oglašil zastopnik Zedinjenih držav S. A. Child in sicer z izvajenji, ki nedvoumno kažejo, da se S. A. ne smatra več za neinteresiranega »opazovalca« dogodkov, marveč da hoče aktivno vanje poseči.

Anglija in Francija, ki sta na Orientu medseboj hudo konkurirala, sta se sporazumela glede svojih interesnih sfer v turških deželah in vsled tega je bilo upravičeno upanje, da se turško vprašanje primeroma lahko reši. Račun naj bi plačali deloma Turčija, deloma pa Nemčija. Turške zahteve bi se bile zelo pristrigle v glavnem v prid Anglije, zato pa bi bila Francija dobila večdelimenj svobodne roke napram Nemčiji.

Vendar se je Franciji upravičeno zdelo, da bi utegnile proti temu imeti svoje pomisleke Zedinjene države S. A., katerim zavezniki dolgujejo ogromne vsote, vsled česar zlasti reparacijskega vprašanja brez njih absolutno ni mogoče rešiti. Zato se je podal Clemenceau na potovanje v Ameriko, kjer je v javnih govorih zagovarjal stališče Francije napram Nemčiji. Prepričeval je Amerikance, da je nujno potrebno, da se zopet interesirajo za politiko v Evropi, da podprejo stališče zaveznikov in da jim pomagajo brzdati Nemčijo, ki da v zvezi z Rusijo in Turčijo snuje maščevalno vojsko zoper antanto.

To potovanje pa je prineslo za Francijo povsem nepričakovan rezultat. Ne samo, da je širša ameriška javnost začela Clemenceau-a liuto napadati, marveč je zdaj tudi ameriška vlada oficijozno izjavila,

Pariz, ki se sicer tako brzo naveliča kakke stvari, se ne naveliča nekih dovtipov ustnega izročila, kakor je na primer ta, ki ga je umirajoča pošta pred petdesetimi leti poklonila novi železnici. Vedno najdeš na kolodvoru šalivca, ki ga ponovi, in tuca dobrodušnih ljudi, ki se mu smejejo. Danes se smejata oba delavca, ki kupujeta poleg mene listek in s svojo nrtljago ter kletko za čizke zapirata dohod k blagajni. Smeje se debeli gospod z očali, predstojnik vzgojevališča, ki je stalen gost na tej progji. Smejejo se trije študentje, ki se peljejo v Fontenay-aux-Roses. Tudi ona se smeje, mala gojenka, za materjo in za tenčico. Mama pa je po pravici vznevoljena in ošine slabega dovtipneža s pogledom, ki pravi: »Bodite opreznjši, Matildo imam s seboj!«

Jupille mi je dal pismo pojasnila — na ta način zna še najbolje povedati — in sicer tako točna, da se ni mogoče motiti. Mogel bi se peljati no železnici do Mas-syja ali do Bievresa. Toda stvar je mnogo lepša, če se gre peš od Seaux naprej. V slučajni, da se odločim za drugo, moram pustiti Chatronay na levi, prerezati verri-erski gozd, sledeč utrdbam, dokler ne najdem mesta, kjer se rečica Bièvre mej obe-

* Pariška žala, obstoječa v besedni igri, ki se ne da prevesti, in se francosko glasi: Les voyageurs pour sceau en voiture je v fontenayem pogledu jednako: Les voyageurs pour sceaux, en voiture! — op. prev. V francoski pomeni »les sceaux« čast in urad državnega pečatarja.

da politiko francoske vlade oboja, da zlasti ne odobrava njenega stališča v zadevi nemških reparacij in da mora Francija svojo politiko temeljito preokreniti, ako hoče da se izboljša politični in gospodarski položaj Evrope.

Obenem s tem je zastopnik S. A. v Lzani izjavil, da Amerika ne odobrava nobenih separatnih pogodb, ki bi jih sklenili zavezniki s Turčijo, ampak da je to svar, ki se tiče tudi Amerike, katera zastopa stališče, da mora v turških deželah veljati načelo »odprtih vrat« za vsakogar, kdor hoče trgovati. S tem je načeto zlasti vprašanje Mosula, ki je v rokah Angležev, oziroma njihove »Royal Dutch Comp.«, katera hoče eksploatirati tamonjše petrolejske vrelce, dočim Turki pravijo, da so tisti izvori last turškega sultana Abdul Hamida. Amerikanci pa želijo tam sopravice za svojo »Standard Oil Comp.«

S tem so Zedinjene države S. A. popolnoma pokvarile angleško-francoski načrt glede Orienta in se bo zdaj to vprašanje zasukalo v čisto drugačno smer. Anglija je že začutila, da bo treba kreniti v drugo smer in je Turkom priznala edrinski kolodvor Kereğözü, katerega jim je dosedaj odločno odvračala.

Zanimivo bo opazovati, kaj bo zdaj storila Francija in kakšno vlogo bo igral Čičerin, ki kratin drupe v Lzani.

Na prvi mah je vidno, kakšen velik preobrat v svetovni politiki pomeni zopetno aktivno poseganje Zedinjenih držav S. A. v politiko na starem kontinentu. Deloma je to rezultat zadnjih dopolnilnih volitev v ameriški senat in reprezentančni zbornico, pri katerih so dobili veliko »dežev demokrati, pristaši Wilsona.

Izjava dr. Ninčiča.

Lausanne, 26. novembra. (Izv.) Minister dr. Ninčič je izjavil z ozirom na vprašanje morskih ožin, da morajo biti morske ožine proste za promet trgovskih ladij. Komentarije o njegovem sestanku z dr. Benešem je označil kot neresne. Njegov sestanek z dr. Benešem je bil dogovorjen že v Belgradu. On se bo sestal z dr. Benešem v nekem švicarskem mestu. Tudi vesti o novem balkanskem bloku je označil kot gole kombinacije. Med balkanskimi državami vladajo sicer prijazni odnošaji, toda vsaka balkanska država ima proste roke.

SPORAZUM Z REFET-PAŠO.

Carigrad, 26. novembra. (Izv.) Razgovori med Refet-pašo in med zavezniškimi komisarji glede uprave mesta so dovedli do popolnega sporazuma.

Konec vojnemu sovraštvu!

London, 27. novembra. (Izv.) »Daily Express« javlja, da angleška vlada ne bo več obnovila zakona, s katerim se prepoveduje bivanje v Angliji državljanom onih držav, s katerimi se je Anglija v svetovni vojni bojevala.

Nova grška vlada.

Atene, 26. novembra. (Izv.) Polkovnik Gonatas je sestavil novo vlado.

Finančna konferenca v Bruslju

London, 26. novembra. (Izv.) Kakor zatrjujejo, se je tudi angleška vlada pridružila mnenju Poincareja, naj se skliče finančna konferenca v Bruslju za 15. decembra, pred to konferenco pa še predkonferenca vodilnih finančnikov antantnih držav.

ma bregovoma, porastlima z jelkami, razširi in naredi zalivček, ki je čist kot studenec in bogat na ribah kot ribnik.

— Pa nikar ne govorite o temi mi pripravite Jupille, to je samo za nas, saj sem odkril ta prostorček.

Ko sem zapustil Sceaux, da dohitim Jupilla, ki se je odpravil na pot že pred dnevom, je stalo solnce že visoko. Nikjer ob lački, ne vetriča, povsodi poletje v vse svoji moči. Toda če je vročina velika, je pa tudi pot prekrasna. Okroinkrog bud topel dih vsako življenje, vsak glas in vsaj vonj: pod vejami kupi konopljenk, po travi se kobacajo veliki zlati hrošči, tisoč majčkenih perotnic reže brencé zrak; muhe, mušice, komarji in bučele pojo v svojem čudnem, rastočem in padajočem na pevu o životovni toploti dneva in neizmerni svetlobi, ki se razliva po naravi. Zda pa zdaj se ustavim v rdečkasto-rumeni izseki, da si poščem poti. Nato hitim dalje po gozdnih stezicah pod košatim listjem, nasičenim z onojnim vonjem. P plazečem se mahu doli proti bregu, kje teče rečica. Glej jo, je že tu! Vije se med zelenjem, ki se mi zdi spomladansko. Jupille čaka name nekje v dolinici. Stečer po sočni travi. V jarkih žubori vodica, še ni spominčie se smehljajo na vlažnem travniku. Pozor! Palica se vzdigne v zra meji dvema drevesoma. To je on, to je stari pisar. Odkril je trnek in me pozdravi.

— Misli sem že, da vas ne bo!

— Slabo me poznate! Ali vam gre o rok?

PRITOŽBA NEMČIJE.

Berlin, 27. novembra. (Izv.) Nemška vlada se je pritožila na Zvezo narodov zaradi ravnanja Poljakov z nemškimi manjšinami.

NA ČAST DR. HRUBANU.

Praga, 27. novembra. (Izv.) Na Moravskem se pripravljajo na velike svečanosti v proslavo dr. Hrubana, ustanovitelja katoliško-narodne stranke, iz katere se je razvila današnja mogočna ljudska stranka.

PROTI KUPIČENJU KAPITALA.

Praga, 27. novembra. (Izv.) Tukaj so odpočeli energično akcijo proti nakupu javnih lokalov v sredini mesta od strani raznih bank.

ŠTRAJKOVNO GIBANJE.

Praga, 27. novembra. (Izv.) Veliki rudarski štrajk v Mostih in okolici je končan.

IRSKI JETNIKI.

London, 27. novembra. (Izv.) Danes so vkrcali nad 400 irskih političnih jetnikov na neko ladjo, ki je odplula neznanu kam.

SNEŽNI ZAMETI V POLJSKI ŠLEZIJL.

Katovice, 27. novembra. Zaradi velikih snežnih zametov je skoro ves promet ustavljen.

PROTI BREZMEJNEMU VESELJACENJU.

Praga, 27. novembra. (Izv.) Ministrstvo za socialno skrb je odredilo, da se z ozirom na veliko brezposelnost in draginjo matno omeje vse veseljske prireditve.

Politične novice.

+ Vranja peč. V nedeljo 26. t. m. je bil pri nas velik shod SLS. Poročal je poslanec Stanovnik. Mnogoštevilni zborovalci so navdušeno pritrjevali poročilu o političnem položaju in s hvaležnostjo sprejeli mnoge nasvete o gospodarstvu in kmetijstvu. Zborovalci so izjavili zaupnico Jugoslovanskemu klubu in z ogorčenjem zavržli nizkotno agitacijo »Kmetijskega lista« in njegove hujskarije proti našim poslanecem posebno v zadnji številki, ki so jo kar cele šope brezplačno poslali v našo župnijo.

+ Samostojni kmetje in »Slov. Narod«. Znano je, da je »Slov. Narod« nekaj časa zelo forsiral ministra Pucelja in njegovo samostojno stranko. Z ozirom na to navedeno ali vsiljeno »pomoč« »Slov. Narod« je napisalo nedeljsko »Jutro« sledeče besede: »Sram postaja človeka, ko čita v »Slov. Narod« ono prihuljeno lizunstvo okrog g. Pucelja... In globoko smo prepričani, da gospod Pucelj pomoč takih nemoralitnih politikunov odklanja z indignacijo, ki pristojna resnemu in poštenemu možu.« — Včerajšnji občni zbor slovenske samostojne kmetčke stranke pa je izrekel »Slov. Narod« svojo zahvalo...

+ Ljubljanske občinske volitve in Belgrad. »Politika« poroča: »Iz obnašanja poslancev dobivamo vtis, da se nahajamo že v volivni borbi. Zato zanima izid ljubljanskih občinskih volitev tukajšnje politične kroge v jako izdatni meri. Kakor je znano, se vrše občinske volitve v Ljubljani 3. decembra. Med demokrati, klerikalci in socialisti se je razvila ljuta borba. Interesantno je, da trdijo demokratje, da bodo oni zmagali. »Zajednica« pod vodstvom dr. Ravniharja (ljudje okoli »Slobodne Tribune«, vseučiliški profesorji (ne vsi, op. ur.) in narodni socialisti) pa je prepričana, da bo ona dobila relativno večino.«

— Pst, ne tako na glas! Da, prav prido se love. Pripravim vam trnek.
 — In k'je je vaš prijatelj, gospod Jupille?
 — Tamle.
 — Kje neki?
 — Skoro bi vas dregnil v nos, pa ga ne vidite?
 Pri moji veri, nisem ga videl. Pokaže mi ga s koncem trnka na trideset korakov razdalje proti solncu. Zagledam široke boje hlače, širok hrbet odpetega rjavega jopčiča, panamski slamnik, pod katerim je gotovo glava, in dvoje rokavov, stegnjenih proti vodi.
 Nič se ne premakne.
 — Gotovo je pograbila riba, sicer bi bil že tukaj. Pojdite k njemu, ogledite si jo!
 Ker ne vem, koga bom ogovoril, začujšljam nalabok, da ga opozorim nase.
 Neznane si globoko oddahne kakor rovek, ki se naglo zbudi.
 — Vi ste prišli, Jupille? Ali imate kako vado? pravi in se napol obrne.
 — Ne, ne, dragi gospod profesor, to sem jaz.
 — Gospod Mouillard! Vendar ste prišli!
 — Gospod Flamaran! Jupille mi je rekkel, da bom presenečen. Ali radi lovite ribe?
 — To je moja strast. Saj veste, da si mora človek prihraniti katero za zrelo ribo.

+ O politiki Hrvatskega bloka piše »Obzorje«: »Hrvatski blok noče dati Pašiču in Pribičeviću priložnosti, da uničita ono razpoloženje, ki se poraja v parlamentu v prilog bloka, noče pa tudi biti pomožna armada za eno ali drugo stranko, ampak hoče večino vladnih strank pripraviti o potrebi sporazuma, kar znači: izpremembo današnjega režima, potrebo revizije ustave in nove volitve. Kadar bo položaj v parlamentu tako daleč dozorel, bo prišel blok v parlament.«

+ »Ostavka Pašiča je skrajno potrebna.« — Radikalna »Tribuna« piše, da radikalna stranka ne more več sodelovati z demokratsko v isti koalicijski vladi, ker jo ta koalicija samo kompromituje. Ako ne pretrga zveze, bi stvorila nepopravljivo napako. Z ljudmi, ki hočejo vso krivdo zvrniti na radikale, treba obračunati. Radikalna stranka ne sme biti niti hipec več v zvezi z ljudmi, ki predstavljajo vladno večino, a istočasno glasujejo proti nji. Nič več se ne smejo dejati zakoni temeljem 130 glasov poslancev, ki predstavljajo narodno manjšino in ne večine. To ni zakonito delo in je koncem koncev proti ustavnim predpisom. Bolje je odložiti ta delikatni in važni narodni posel za pozneje, kakor pa ga površno in nezakonito izvršiti. Urednikom se more pomoči tudi na drugi način, dokler se njihovo vprašanje ne reši na povoljen in zakonit način. Če pa Pašičev je skrajna potreba za naš narod. Storitni mora to čimprej. Trke zadržljivo ozračje se ne more prenašati niti ure ne. — Pašič, ki se je v soboto zvečer vrnil iz Novega Sada takoj v Belgrad, je govoril le z nekaterimi odličnejšimi radikali. Po njegovem odhodu so imeli radikali v Novem Sadu sejo glavnega odbora radikalne stranke iz Vojvodine, ki so se je vdeležili tudi nekateri ministri. Ker se Pašič ni vdeležil te seje, dasi se je pred odhodom o tem poročalo z naglasom, da hoče nastopiti proti Protiču, se sadi, da je to dober znak za Protičevo stvar. Politični krogi si to umaknutev Pašičevo razlagajo tako, kakor da se je položaj popolnoma prekrnil v Protičevo stran, tako da ni izključeno, da Protič pride zopet na površje v radikalni stranki.

+ Italijanski parlament odgođen. V seji 25. t. m. je italijanska poslanska zbornica dovršila razpravo o zakonskem načrtu, ki daje vladi polno moč za izvedbo upravnih in finančnih reform ter sprejela zakon z 277 proti 90 glasovom. Nato se je zbornica odgodila.

Belgrajsko časopisje in »svinjsko pitanje«.

Pribičevićovo glasilo »Preporod« z dne 25. t. m. piše:
 »Kmetijski klub je razpravljajl včeraj špeccijalno o sporu v vladi med njihovim zastopnikom g. ministrom Puceljem in ministrom za socialno politiko dr. Žerjavom. Klub je poslušal mnenja posameznih svojih članov. Tudi g. Pucelj sam je ponovno obrazložil svoje stališče v tem vprašanju. Po živahni razpravi, ki pa ni dolgo trajala, je klub zavzel svoje stališče in dal ministru Pucelju nadaljnja navodila. Kolikor se je po seji dalo izvedeti, je »Klub samostalnih kmetijaca« mišljenja, da izroči g. ministru Pucelju ostavko, ako ne pride do sporazuma glede carinskih tarif za izvoz svinj.«
 Dvorško-demokratska »Politika« javlja: »Položaj g. ministra Pucelja je tudi v klubu »Kmetijaca« suzdrman«. On je moral ostajati po cele dni v svojem klubu in utemeljevati potrebo (1) tolikšne carine na svinje. Trdijo, da bo odpotoval g. Pucelj v Ljubljano, da tam opraviči svojo politiko tudi pred glavnim odborom Kmetijske stranke. Izgleda,

— Kot vidim, vam gre dobro od rok.
 — To se pravi, danes z utraj od osme do devete je kar naprej vlekle in trgalo in dražilo, veste; od tega časa je pa slaba.
 — Pa so vendar tu.
 — Seveda. Oh, moj dragi gospod Mouillard, kako sem vesel, da vas zopet vidim. Ali veste, da je bila vaša dizertacija prav lepa!
 Dobri profesor vstane ves zardel v obraz in z smehljajem okrog ust in mi prigrčno silno stisne roko.
 — Tu je vaš trnek, gospod Mouillard, naju prekine Jupille; vse sem vam pripravil. Če hočete, pojdite z menoj, pokazem vam izvrstno mesto.
 — Ne, ne, gospod Jupille, odgovori Flamaran, zaenkrat je moj. Tri ure že nisem spregovoril besede, čutim, da se moram malo pogovoriti. Lovila bova drug ob drugem in kramljala.
 — Kakor vam je ljubše, toda to se ne pravi loviti.
 Izroči mi pripravo in žalostno odide.
 S Flamaranom se vsedeva dva koraka vsakebebi na bregu in opreva noge v mehko milko, posejano z odurnim tršjem. Pred nama je majhen zaliv, nekoliko globlji, ki je nastal po povodnji. Poldansko solnce krči senco na vznožju dreves. Mirna vodna gladina nama odbija žarke. Le rahli tresljaji listov vodne rože pričajo, da je še nekoliko toka. Dvoje brhkkih kajih pastirjev je sedlo na vado, toda nobena riba ne skuša motiti njenega potovanja.

da se je med Slovenci na g. Pucelja »okomio« zlasti g. dr. Vošnjak, bivši poslanik v Pragi, ki je sedaj ostal brez posla, a smatra, da bi ga bil moral gosp. Pucelj na njegovem mestu držati.«
 Op. ur.: Iz tega poročila je razvidno, da je g. minister Pucelj sedanja carinjo na svinje branil in zagovarjal! To je tudi popolnoma verjetno, sicer bi bil moral že zdavnaj demisionirati! To naglašata tudi pod naslovom »Svinje« objavljeni dopis v nedeljski številki našega lista.

Ljubljanske volitve.

NABAVNI PRISPEVEK 1500, 1000 IN 500 DINARJEV — FUČ!

»Politika« od 25. t. m. poroča, da je bilo v petkovi seji komisije za revizijo zakona o uradniških draginjskih dokladah definitivno sklenjeno zaključiti to vprašanje do 30. t. m. Ideja o izplačilu trinaiste mesečne plače je definitivno zavržena, češ da se ne da izvesti! Komisija bo skušala le rešiti željo finančnega ministra dr. Kumanudija, g'asečo se: »Efektivni iznos novih draginjskih dodatkov mora imeti svojjo mejo. Ta iznos ne sme v nobenem slučaju iti nad vsoto 400 milijonov dinarjev, t. j. vsoto, ki je namenjena za izenačenje plač na podlagi novega uradniškega zakona.«

Ljubljansko uradništvo bo z navdušenjem glasovalo za stranko demokratskega finančnega ministra Poslanec Reisner sam pride, kot je obljubil, glasovat 3. decembra v Ljubljano in se veseliti zmage. Pa bo — sneg!

REISNERJEVE ZASLUGE.

Na sobotnem kazinskem shodu, katerega se je udeležilo nekaj nad 400 ljudi, je med drugimi govoril tudi prof. Reisner. Radi tega je bila tudi s strani uradništva precejšnja udeležba, ker je bilo vse fadovedno, kaj da nam je prinesel za Miklavža. Na naše veliko razočaranje pa ni bilo nič tega, s čimer so gg. demokratje navadno tako silno radodarni, namreč — obljub. Pričakovali smo točnih informacij glede tistih naštetih milijonov, ki jih ima Kumanudi pripravljene za državne nameštence; mesto tega pa nam je Reisner pričel praviti znano tragično storjo v usodepolnem razkolu demokratov v Ljubljani, ki utegne imeti za posledico, da izgubi dem. stranka, ki je na deželi že zdavno propadla, še svoje zadnje trdnjavo v Ljubljani. Tako prof. Reisner!

Nato je Reisner pričel s slavošpevom na svoje neumorno in plodonosno delo za koristi državnih in posebno »nižjih« uslužbenecv in poudarjal, da se ima o za svoj zelo sijajen položaj zahvaliti le njemu in pa demokratski stranki. Tem besedam je sledilo gromko pritrjevanje. Posebno nižji so bili silno navdušeni, ker se niso pozabili, kako odločno je Reisner njihove interese zastopal takrat, ko so vladnovci njihovim otrokom odtrgali od ust borni košček kruha, ki so ga dotlej dobivali. V živem spominu nam je še, kako kratko in malomarno nas je odpravil Reisner, ko smo ga fistlikrat prosili, da naj odvrne to zlo od naših družin; češ, »kar je, to je, ni nič za pomagati.«

V sobotnem govoru je Reisner med drugim trdil, da starini svoje uslužbenecv še bolj sramotno plačujejo, kakor država nas. Ta trditev je deloma resnična, v kolikor se namreč tiče starinov; ali pa na splošnem pa ne drži, saj vendar beremo vsak dan v časopisih, kako državni uslužbeneci trumoma uhačajo v privatne službe, kjer so plače za 100 odstotkov višje od naših. Saj že navadni čevljarški pomočnik zasluži enkrat več kot uradnik enega zadnjih treh činov. Boljše kvalificirani delavci pa nas berače očitno pomilujejo in se čudijo, kako da del uradništva vkljub vsej njegovi mizeriji še vedno leze v čreva tistih, ki mu ne privoščijo niti najskromnejšega obstanka. Delavstvo je danes samozavestno, ker ve, da si more le z brezobzirnim bojem pripraviti od svojih izkoriščevalcev boljši košček kruha.

Končno naj omenim še zanimiv incident iz tega shoda: Ko je namreč Reisner dokončal, ga je njegov kolega prof. dr. Kopal očitno razburjen glasno vprašal: »Vprašam kolego Reisnerja, ali je še vedno mnenja, da je »zvestoba za zvestoboc zlata beseda«? Če so torej že njegovi lastni tovariši spoznali, da ni Reisnerjeva zvestoba vredna piškavega oreha in da je postal čisto navaden vladnovec, ki mu je stranka in ministriški stolce vse, uradniški interesi pa nič, tedaj bo ostalo uradništvo, zlasti še maksimiranci, to še lažje uvidelo in dalo Reisnerju in demokratom dne 3. decembra odgovor, kakršnega je zaslužil:

Mi smo do grla siti Vaših praznih fraz in obljub, mi hočemo kruha in zopet kruha, zato bomo dne 3. decembra vrgli gumico v skrinjico, tiste skupine, ki ima z nami iste interese, to je Zveza delovnega ljudstva. Vrgli bomo za to volivno kroglico v drugo skrinjico.

»Vreme« piše o isti zadevi: »G. Pucelj odpotuje danes zvečer v Ljubljano, vrnil pa se bo šele v sredo. V vladnih krogih smatrajo, da se nahaja to vprašanje v dobrem toku in da se bo rešilo brez vsakega potresa v vladi. G. Pucelj išče samo ugodne prilike za odstop; zato se poziva na strankin zbor tudi v tem vprašanju. Gotovo pa je, da bo strankin zbor sklenil to, kar hoče poslanski klub samostojnežev, ker je rešitev vprašanja odvisna od tega, v kakšnem smislu bo klub poročal stranki o tem prepiru v vladi.«

Ljubljanske volitve.

ODGOVOR

na izjavo podnačelnika in tajnika NSS.

Gospod urednik! Z ozirom na to, da nimamo svojega dnevnega časopisja, Vas prosimo, da objavite sledeče naše pojasnilo.

»Jugoslavijac« od 26. novembra je prinesla naslednjo izjavo:

Izjava.

Med socialističnim delavstvom se agitira za klerikalno listo »Zveze delovnega ljudstva« s trditvijo, da je bila zveza s klerikalci neobhodno potrebna zaradi tega, ker so bili baje narodni socialisti proti ustanovitvi naprednega socialističnega bloka. Da naredimo enkrat za vselej konec tej nepošteni agitaciji, izjavljamo:

1. Predlog, da se ustvari napredni socialistični blok, je sprožila najprej narodno-socialistična stranka.

2. Ta predlog (naprednega socialističnega bloka) pa so odklonili: zastopnik neodvisne delavske strokovne organizacije gospod Fabjančič in zastopnika socialistnih demokratov dr. Jelenc in dr. Perič in izjavili, da so brezpogojno za zvezo s klerikalci, v katero pa narodni socialisti niso marali iti. To je resnica in nič drugega.

V Ljubljani, dne 25. novembra 1922.

Rudolf Juvan, podnačelnik NSS.

Ivan Tavčar, tajnik NSS.

K tej izjavi imamo pripomniti sledeče:

Narodno socialistična stranka ni na nobenem sestanku z zastopniki skupin, ki so ustanovile »Zvezo delovnega ljudstva«, predlagala ustvaritev kakega »Naprednega« socialističnega bloka, marveč je bila v početku celo za enotni nastop vseh v prejšnjem občinskem svetu koaliranih strank in neodvisnega delavstva. — Pred zagrebškim kongresom so zastopniki narodno socialistične stranke celo sklicevali in predsedovali sestankom, na katere so vabili tudi zastopnike oficijelne SLS. Tudi po zagrebškem kongresu se je zastopnik NS vdeleževal skupnih sestankov, na katerih ni dal končne izjave, marveč je povdarjal, da so mnenja v njegovi stranki glede skupne liste deljena, t. j. en del da je za skupni nastop z vsemi tremi ostalimi skupinami, drugi za socialistični blok, pri čemer ni rekel, da se iz njega izključijo krščanski socialisti, tretji pa da so zastopnik NSS vdeleževal skupnih sestankov, ki se ga je vdeležila NSS, je njen zastopnik izjavil, da njegova stranka ne vstopa v »Zvezo delovnega ljudstva«, da pa ne pojde z oficijelno JDS.

Res pa je, da so nekateri vodilni člani NSS v privatnem pogovoru sprožili misel, če se ne bi dal napraviti »socialističen blok brez klerikalcev«, na kar se jim je odgovorilo, da smo za skupni nastop vsega delovnega ljudstva. Nikdar pa niso zastopniki NSS izjavili, da je conditio sine qua non za »socialističen blok«, da v njem ni krščanskih socialistov.

»Zveza delovnega ljudstva« se ni ustanovila »brezpogojno s klerikalci«, kakor trdi izjava NSS, ampak pod temeljnimi in izrecnimi pogoji, da v njej sodelujejo na temelju konkretnega skupnega objavljeneega komunalnega programa le organizacije in skupine delavnega ljudstva, da pa ne more vstopiti v njo nobena meščanska stranka. V vprašanih izven okvirja skupnega komunalnega programa za Ljubljano so vse vdeležene skupine popolnoma svobodne in samostojne.

V Ljubljani, 27. novembra 1922.

Dr. Ljudevit Perič l. r. Vladislav Fabjančič l. r. Dr. Celestin Jelenc l. r.

IZJAVLJAM.

da se pogovorov za ustanovitev »Zveze delovnega ljudstva« nisem vdeleževal kot zastopnik neodvisnih delavskih strokovnih organizacij, ki so strankarsko neodvisne, ampak v imenu delavskega volivnega odbora.

V Ljubljani, dne 27. novembra 1922.

Vladislav Fabjančič l. r.

SHODI ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA.

Zveza delovnega ljudstva je priredila v nedeljo pooldne dva shoda. Na shodu pri Ponikvarju na Ižanski cesti so govorili bivši župan ljubljanski dr. Perič, prof. Fabjančič in kandidata Zveze delovnega ljudstva tov. dr. Stanovnik in Kerč.

Na shodu pri Kramarju na Dolenjski cesti so na shodu Zveze delovnega ljudstva govorili Orehek, Giavan, Mihavec, Kremzar, dr. Perič, prof. Fabjančič in Kerč. Dr. Perič je izjavil: »Cel mesec že živimo v volivnem gibanju. V občinskem svetu smo skušali popraviti v Ljubljani to, kar so zagrešili naši predniki. Ljubljana bi bilo lahko veliko industrijsko mesto, tako je pa navadna vas. Liberalci so storili vse, da bi bili naše delo preprečili. Vse so storili in metali so polena pod noge, ko je bivši deželni odbor gradil elektrarno v Završnici. Nasprotovali so splošni in enaki volivni pravici. Odpravili so proporc. Prof. Fabjančič je povdarjal, da se mora z vso silo bojevati boj proti nasilstvu, ki se vrši nad slovenskim ljudstvom. Kandidatna lista Zveze delovnega ljudstva je protestna lista. Mi smo za odpravo užitnine. Shod je bil prav lep in so zbrani volivci navdušeno spremljevali govore s klici: Dne 3. decembra vrzimo volivno kroglico v skrinjico Zveze delovnega ljudstva, ki je druga.

O shodu SLS v Unioinu poroča jutrovska »Napredna Ljubljana«, da je bilo na n'em 1000 ljudi, sicer pa da je njenemu poročevalcu na shodu bilo dolgčas. Verjamemo, kdor je kedaj dobival take batine kakor jih je dobivala na shodu SLS poročevalčeva JDS, temu pri tem gotovo še nikdar ni bilo kratek čas.

Somišljeniki SLS v Ljubljani so na nedeljskem zborovanju SLS za Ljubljano dobili oficijelno navodilo, da se udeležijo volitev dne 3. decembra ter svoje glasove oddajo za »Zvezo delovnega ljudstva«, ki ima 2. skrinjico. To navodilo je polna dvorana sprejela z gromovitim ploskanjem. Naši somišljeniki bodo držali disciplino in bodo vsi kot en mož glasovali za »Zvezo delovnega ljudstva«.

Liberalci in Barjani. Starini poročajo, da so se na nedeljskem shodu pri Mokarju na Barju izrekli zoper mladine. Mladini pa poročajo, da so se Barjani izjavili zoper starine. Res pa je, da so se izjavili zoper starine in mladine ter za »Zvezo delovnega ljudstva«.

Neresnica g. Ivana Tavčarja. NSSar Ivan Tavčar, ki je v občinskem svetu tako grmel zoper dr. Trillerja in dr. Ravniharja, je v nedeljo govoril z dr. Ravniharjem skupaj pri Lozarju. Tu je med drugim ta mož tudi dejal, da so se na shodu v Šiški »kerikalci in komunisti« med seboj stegli. Iv. Tavčarja bi vprašali, če je o tem, kar je tu povedal, res prepričan. In če ni prepričan, ali ve, kako se pravi človeku, ki vedoma neresnico govori? Mi smo že ugotovili lažnivost tozadevnih NSSarskih izmišljenih poročil. In te lažne vesti Iv. Tavčar še vedno raznaša. Kako se temu pravi?

Volite Bernota! Ta mož pa zna. V današnjem »Napreju« nam razlaga, kakšen stanovanjski davek bo on uvedel. Natančno je preračunal vse tako-le: Tobačna delavka, ki ima 6 kvadratnih metrov veliko kuhinjo in 6 kvadratnih metrov veliko sobico, v kateri leži bolna mati, za katero mora skrbeti, bi po Bernotovem davku plačevala 40 kron davka na mesec. Proletarski družini petih oseb, ki imajo dve mali sobici, malo shrambo, kuhinjo ter majhen zaprt hodnik, bo Bernot naložil pa kar 1200 kron davka na mesec! Reven delavec s staro materjo, ki jima ena sama 31 kvadratnih metrov velika soba služi za sobo, kuhinjo in shrambo, bo plačeval zopet 40 kron Bernotovega davka na mesec. — In to zmedo penzionirani socialist Bernot imenuje »socialistično delo za boljše družbo«. Pojdite se soliti! — Proletaree.

Komunalni program JDS. JDS do sedaj očitno sama ni vedela, kakšen program da naj zastopa pri občinskih volitvah. Nosilec njene liste, šahovski mojster dr. Vidmar, je na sobotnem shodu v Kazini razvil njen program, ki ga imenuje »Jutro« tako stvarnega in tako treznega premišljenega, kakor ga ljubljansko občinstvo še ni slišalo. Mi smo se nad globokostjo tega programa kar zavzeli. Točke tega programa so: 1. Ljubljana ni več malo mesto nekdanje avstrijske neznanne province, ki je živelo idilično življenje. 2. Ljubljana je avstrijskakantska, hlapčevska in zato je — za avtonomijo. 3. On in dr. Žerjav nočeta biti več gospoda. 4. Ljubljana danes dela in bo centrom industrije naše države. 5. Ljubljana ima univerzo. 6. Hladnic za meso nimamo, klavnica ni v redu in v srecu Ljubljane leži zanemarjena in razkopana struga Ljubljanice, zato treba velikih investicij. 7. Pred leti je Ljubljani gospodaril Dunaj, sedaj pa Rim. — To je torej ves komunalni program JDS v vsej svoji neizmerni duhovitosti. Dr. Vidmar je sicer velik šahist, pa majhen politik, kot komunalist pa slep. Vidi samo še Ljubljano in hladnico in — Rim. (Burno pritrjevanje zborovalcev.)

Druga — 2. — skrinjica je »Zveze delovnega ljudstva«.

Podrobna pridelitev cest, ulic in trgov posameznim voliščem.

I. volišče: Mestni dom.

Ambrožev trg, Poljanska cesta, Poljanski nasip, Cesta na Kodeljevo, Delarska ulica, Mesarska cesta, Zrinskega cesta, Domobrnska cesta, Strossmayerja ulica, Stara pravda, Dr. V. Zarnikova ulica, Vojvoda Mišiča cesta, Ciril Metodova ulica, Ozka ulica, Kapiteljska ulica, Barvarska steza, Zivnozdravska ulica, barake pri klavnici, na Ambroževem trgu in poljanski cesti št. 33.

II. volišče: Magistrat

Kopitarjeva ulica, Krekov trg, Streliška ulica, Za gradom št. 9 in 11, Strmi pot, Lončarska steza, Na stolbi, Vodnikov trg, Studentovska ulica, Grajska planota (Ljublj. grad), Semeniška ulica, Lingarjeva ulica, Pogačarjev trg, Šolski drevored, Pred Skofljo, Mestni trg, Stritarjeva ulica, Cankarjevo nabrežje, Ribja ulica, Ključavničarska ulica, Krojaška ulica, Pod trančo, Stari trg do št. 19, Vodna steza, Sv. Jakoba nabrežje št. 17, baraka Cankarjevo nabrežje.

III. volišče: Št. Jakobska šola.

Sv. Florjana ulica, Zatiška ulica, Sv. Jakoba trg, Sv. Jakoba nabrežje št. 39 in 41, Trubarjeva ulica, Pred prulami, Na prulah, Zvezdarska ulica, Zabjak, Rožna ulica, Hrenova ulica, Vožarski pot, Ulica na Grad, Reber, Osojna pot, Soderska steza, Karlovska cesta, Merosodna ulica, Tesarska ulica, Zvonarska ulica, Sredina, Privoz, Gruberjevo nabrežje, Za Gradom št. 1, 3 in 4, baraka na Prulah, Stari trg od št. 20 do konca.

IV. volišče: Šola na Cojzovi cesti.

Cojzova cesta, Emonska cesta, Mirje, Vrtna ulica, Rečna ulica, Cerkvena ulica, Kolezijska ulica, Kopaljska ulica, Zeljarska ulica, Karunova ulica, Vogelna ulica, Pri brvi, Razpotna ulica, Trnovska ulica, Trnovski pristan, Konjušna ulica, Pred konjušnico, Cesta v mestni log, Zelena pot, Stranske pot, Jeranova ulica, Na mivki, Pot na pasji brod, Cesta na loko, Opekarska cesta, Mala čolnarska ulica, Velika čolnarska ulica, Veliki stradon, Cesta dveh cesarjev, Pot na Rakovo jelšo.

V. volišče: Obrtna šola.

Jurčičev trg, Zidovska ulica, Cevljarska ulica, Turjaški trg, Gosposka ulica, Breg, Salendrova ulica, Križevniška ulica, Valvazorjev trg, Rimska cesta, Gorupova ulica, Aškerčeva cesta, barake ob Aškerčevi cesti, Marmontova ulica, Lepi pot, Na bičevju, Tržaška cesta, Tobačna ulica, Olinška ulica, Zadrzna ulica, Pred igriščem, Igriška ulica št. 10 in 11, Bleiweisova cesta št. 4, baraka ob Bleiweisovi cesti št. 6, Simon Gregorčičeva ulica št. 3 in 11, Gradišče 12, 14-15 in 17, Hilšerjeva ulica št. 3, 5, in 7, Vegova ulica, št. 7, 10 in 12, Kongresni trg št. 11, Dvorni trg.

VI. volišče: Realka.

Wolfova ulica, Kongresni trg brez št. 11, Gledališka stolba, Gledališka ulica 1, 2 in 4, Vegova ulica št. 2, 4, 6 in 8, Soteska, Hilšerjeva ulica št. 2, 4, 6, 8, 10 in 12, Gradišče 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 11 in 13, Simon Gregorčičeva ulica št. 4, 16 in 18, Bleiweisova cesta brez št. 4 in 32, Zagata, Igriška ulica 6, Levstikova ulica, Erjavčeva ulica, Nunska ulica, Vrtiča, Cesta na Rožnik, Pot v Rožno dolino, Večna pot, Subičeva ulica, Muzejski trg, Knalijska ulica, Selenburgova ulica, Aleksandrova cesta št. 1, 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15 in 17, Marijin trg št. 1, 2 in 3, Beethovnova ulica brez št. 15 in 16, Prešernova ulica št. 1, 3, 5, 7, 9 in 11.

VII. volišče: Gimnazija.

Aleksandrova cesta št. 10, 16, 20, 22, 24 in 26, Pod turnom, Bleiweisova cesta št. 32, Beethovnova ulica 15 in 16, Gledališka ulica št. 7 in 10, Gajeja ulica, Tomanova ulica, Koližejska ulica, Gosposveljska cesta, Cesta na gorensko železnico, barake na sejmšču, Krsnikova ulica, Dunajska cesta, leva stran, barake ob Dunajski cesti, Hranilnična cesta, Vodovodna cesta št. 1, 24, 26 in 28, Za Bežigradom.

VIII. volišče: Justična palača.

Dunajska cesta, desna stran, Prešernova ulica, desna stran, Marijin trg št. 4, Frančiškanska ulica, Dalmatinova ulica, Sodna ulica, J. Trdinova ulica, Gigaletova ulica, Miklošičeva cesta, Pražakova ulica, Dovozna cesta, Pokopaljska cesta, Linhartova ulica, Sv. Petra cesta do št. 12, Sv. Petra nasip do št. 11, Obrežna steza, Kolodvorska ulica, leva stran, baraka ob predilnici in Dovozni cesti.

IX. volišče: Učiteljskiše.

Kolodvorska ulica, desna stran, Cesta na juž. železnico, vagoni na kolodvoru, barake ob Resjevi cesti, Prečna ulica, Komenskega ulica, Člomska ulica, Resljeva cesta, Copova cesta, Sv. Petra cesta od št. 12 do 48 na desni ter od 13 do 53 na levi strani, Sv. Petra nasip št. 13 do 47, Karl Kotnikova ulica.

X. volišče: Šola na Ledini.

Sv. Petra cesta od 48 oz. 55 do konca, Sv. Petra nasip od št. 49 do konca, Stanko Vrazov trg, Radeckega cesta, Metelkova ulica, Tabor, Na Friskovcu, barake istolam, Vojška ulica, Prisojna ulica, Usnjarska ulica, Škofja ulica, Vrhovčeva ulica, Ilirska ulica, Ahačjeva cesta, leva stran, Hrvatski trg, Zupnijska ulica.

XI. volišče: Ubožnica v Vodmatu.

Sv. Martina cesta, Med hmeljniki, Korytkova ulica, baraka ob Martinovi cesti, Vagoni pri sv. Križu, Jenkova ulica, Japljeva ulica, Bohoričeva ulica, Poljska cesta, Vodmatski trg, Stara pot, Zavrti, Ravnikarjeva ulica, Zalokarjeva ulica, Cegnarjeva ulica, Ahačjeva cesta št. 10, Hlzapilova ulica, Zaloška cesta.

XII. volišče: Vojška strelišče.

Hradeckega vas, Dolenjska cesta, Orlova ulica, Rakovniška ulica, Galjevica, Ižanska cesta, Ilvica, Hauptmanca, Crna vas.

XIII. volišče: Šola v Sp. Šiški.

Spodnja Šiška, volilci z začet. A do L. (Tudi barake.)

XIV. volišče: Šola v Sp. Šiški.

Sp. Šiška, volilci z začet. M do Z. (Tudi barake.)

Shodi »Zveze delovnega ljudstva«.

Zveza delovnega ljudstva priredi bodoči teden sledeče shode:

28. novembra ob pol 8. uri zvečer za Krakovo in Trnovo v gostilni Soklič, Pred konjušnico.
29. novembra ob pol 8. uri zvečer za Št. Jakobski okraj v gostilni Lozar.
29. novembra ob pol 8. uri zvečer za Poljanski okraj ter za bližino mostu Sv. Petra v gostilni Cenčič na Sv. Petra nasipu.
30. novembra ob pol 8. uri zvečer za Vodmatski okraj v gostilni Poljšak na Martinovi cesti.
30. novembra ob pol 8. uri zvečer za Šiško v salonu Reininghaus.

Štalerske novice.

Š Prostorji za upravno sodišče v Celju. Celjska mestna hranilnica je sklenila, prepustiti za nastanitev upravnega sodišča veliko dvorano s stransko sobo ter eno stanovanje v prvem nadstropju.

Š Društvo stanovanjskih najemnikov bodo ustanovili v Mariboru. Ustanovni občni zbor se vrši v nedeljo, dne 3. decembra, v kazinski dvorani. Za predsednika je predlagan dvorni svetnik dr. Kronvogel. Pravila je vlada potrdila.

Š Celjska in mariborska porota. Četrto porotno zasedanje v Celju odpade, ker je premalo slučajev. V prihodnjem letu bodo porotna zasedanja v Celju: prvo 5. marca, drugo 4. junija, tretje 10. septembra in četrto 3. decembra. — V Mariboru zaseda porota prihodnje leto: 5. marca, 11. julija, 17. septembra in 10. decembra.

Š Mariborski mestni proračun za l. 1923. izkazuje 7.610.562 Din izdatkov in 3.631.657 Din dohodkov; primanjkljaj znaša torej 3 milijone 978.905 Din.

Š Obsojen pek. Te dni je bil v Celju obsojen pek Lesjak na teden dni zapore in tisoč dinarjev globe, ker je pekel premajhne zemlje. Ostali obtoženi peki so dokazali, da so se držali predpisov.

Š Tatvine. Aleksander Berke iz Murske Sobote je v Zalovcih meseca maja t. l. ukradel iz posesti občine Zalovci več borov v skupni vrednosti 2000 K. Obsojen je bil pri okrožnem sodišču v Mariboru na 14 dni težke ječe. — Leopoldu Ziku v Spod. Pohorju je bilo ukradenih sedem zlatov, več kron in drobiža v vrednosti od 1000 K. Osumljena je bila 25-letna Marija Jelen iz Spod. Pohorja, ki je bila tudi tožena. Pri sodni razpravi 25. t. m. se je zagovarjala, da ona ne bi bila prav nič ukradla in da je tatvino orožnikom le zato priznala, ker so ji rekli, da jo ne bodo aretirali ako bo rekla, da je ukradla ona. Ker pa je imela ravno v peč dejati kruh in ker so jo takoj hoteli vzeti seboj, je v stiski priznala, čeravno ni ničesar ukradla. Obsojena je bila vseeno na tri tedne težke ječe.

Dnevne novice.

— Kako se izvaja zakon. Poslanec Škulj je posredoval pri ministrstvu za vere in ministrtvu za finance radi izplačila draginjskih doklad katoliški duhovščini v zmislu finančnega zakona.

— Deputacija invalidov pri kralju Aleksandru. Dne 23. t. m. je došla h kralju Aleksandru deputacija odbora pod predsedstvom predsednika »Središnjega odbora« kapetana Božidara Nestiča. Slovenijo je zastopal invalid Ignac Turk. — Kralj je sprejel deputacijo zelo pristržno, pazno poslušal pritožbe ter prošnje vsakega posameznega deputanta. Obljubil je da bo podvzel vse potrebne korake, da pride invalidski zakon čimpreje pred skupščino in sicer oni, ki so ga pretresali predstavniki invalidov z ministrom dr. Žerjavom v Ljubljani meseca oktobra.

— Izprememba v statutu zagrebške bogoslovne fakultete. Na predlog profesor-skega zbora zagrebške bogoslovne fakultete je pokrajinska vlada izdala naredbo, s katero se člen 3. statuta navedene fakultete izpremeni naslednje: Seminar ima 8 oddelkov: filozofskega, apologetičnega, dogmatično-patrističnega, biblijskega stare zaveze, zgodovinskega, za vzhodno bogoslovje in za cerkveno pravo. Vsak oddelek je v svojem notranjem ustroju in svojem posebnem poslovanju samostojen.

— Treznostna akcija na Hrvaškem. V zadnjem času se je v Zagrebu ustanovila podružnica belgrajske centralne organizacije »Treznost«, v kateri so se združila vsa dosegljiva treznostna društva na Hrvaškem. V odboru so: dr. Leon Vrbanič, ravnatelj klinike v Zagrebu, prof. dr. Mašek.

dr. Lujo Thaller, dr. Andrija Štampar, Zlata Kovačević-Lopašič, Juraj Demetrovič in drugi.

— Smrtna nesreča v Kamniških planinah. V nedeljo se je na Kamniškem sedlu ponesrečil jurist g. Josip Turk iz Ljubljane. Bil je v večji družbi na sedlu, od katere se je pa ločil in odšel proti Grin-tovcu. Med potjo mu je spodrsnilo in padel je v prepad, kjer je mrtev obležal. Včeraj je odšla na Kamniško sedlo ekspedicija, da prepelje truplo v Ljubljano.

— Uniforme za poštno uslužbence pogorele. Iz Novega Sada poročajo, da je vlada oddala izdelavo službene obleke poštinih uslužbencev za vse poštne direkcije tovarni »Rapid« v Novem Sadu. V nedeljo zvečer pa je ta tovarna pogorela in ž njo vrh vse blago, ki ga jje poslal ministrstvo pošte za uniforme poštinih uslužbencev. Škode je za 3 milijone Din.

— Tako se varčuje. Dne 20. oktobra t. l. je vlada zopet namestila v Planini na meji finančno stražo. V tej straži se nahajajo prejšnji obmejni finančni stražniki, del Wranglovcev in pa nekaj nanovo sprejetih domačih fantov. Ti na novo sprejeti stražniki so prišli 1. oktobra na določena jim mesta v lastni obleki, katero še danes nosijo. Seveda v civilni obleki ne morejo službe izvrševati, plačani pa le morajo biti. Državna oblast je že zdavnaj vedela, da bo te ljudi potrebovala. Zakaj ni skrbel, da bi bila obleka pripravljena, ko jo je bilo treba? Tudi lani, ko so Wranglovci prevzeli mejno stražo, je finančna straža čez 4 mesece brez dela čakala, dokler se ji ni določil nov delokrog. Pri državni upravi veleposestva Schönborn-Waldenburg na Snežniku sta tudi dva Rusa kot uradnika nastavljeni. Čudimo pa se, da ta dva Rusa uradnika bivata stalno 30 km oddaljena od svojega uradnega mesta. Razumljivo je, da na toliko oddaljenost svoje službe ne moreta upravljati. Pravijo, da jih država zato na ta način podpira, ker sta bivša visoka uradnika carske Rusije. — Navajamo teh par slučajev, da se vidi, kako varčuje vlada z denarjem, ki ga ljudstvo s krvavimi žulji služi.

— 1000 kronski bankovci kot etikete. Na češkem so začeli prodajalci slaščic ovijati kartone za slaščice v reklamne svrhe s 1000 kronskimi avstrijskimi bankovci.

— Ljudzarsko socialistično glasilo nameravajo začeti izdajati soc. demokrati v Novem Sadu. Urednik bo posl. dr. Sekulič.

— Razkrita mažarska špionaža. Kakor poroča »Politika«, so v Veliki Kikindji prišli na sled veliki mažarski zaroti proti naši državi. Odkrili so v stanovanju bogatega mažarskega trgovca tudi podzemni telefon.

— Uradnik okradel svoje tovariše. Železniški uradnik Karel Mesaroš v Subotici je med svojimi revnimi tovariši in slugami pobiral denar za nabavo drv in premoga. Ko je zbral približno 50.000 Din, je pobegnul z denarjem na Mažarsko.

— Pozor pred antraksom. Okrožni urad za zavarovanje delavcev nas prosi, da objavimo to-le obvestilo: Kakor poroča šef stalne bakteriološke stanice v Ljubljani, se je zadnji čas pojavilo med domačimi živalmi precejšnje število vraničnega prisada (Anthrax, Milzbrand). Ta zelo nevarna kužna bolezen se s kožami, ščetinami, žimo itd. obolelih živali prenaša posebno na usnarje, krtačarje, sitarje in mesarje. Prvi znak je nevaren tvor (pustula maligna) na infekciji izpostavljenih mestih, posebno na rokah in na obrazu. Vsak tak tvor je torej takoj javiti zdravniku, ki bo odredil potrebno zdravljenje in bakteriološko preiskavo. Delavci prej imenovanih poklicnih kategorij pa naj pazijo, da preprečijo pri delu vsako poškodbo kože in da vsako tudi najmanjšo ranico obvežejo z neprodirno obvezo.

— Nenadne smrti umrl je 51letni tvorničar Alojzij Comino iz Drage pri Igu. Našli so ga mrtvega na stezi, ki vodi iz Iga v Drago. Imel je pri sebi še ves denar: 5000 K in uro z zlato veržico. Poskušali so ga oživeti, ker je bil še gorak, a bilo je zaman.

— Ruski begunci ne smejo nositi orožja. Glasom naredbe ministra vojne in mornarice je ruskim beguncem prepovedano nositi orožje. To velja tudi za ruske oficirje. Izvzeti so le oni oficirji ruske vojske, ki pripadajo naši obmejni trupi ali finančni kontroli. Le-ti smejo nositi predpisano orožje kakor oficirji naše armade.

— Natakarska napitlina v Zagrebu. V zagrebških javnih lokalih se je bila v zadnjem času zelo vdamačila navada, da si je natakarska napitlina enostavno vračunil. Sedaj je policijsko ravnateljstvo izdalo odlok, ki tako ravnanje prepoveduje in naglašja, da mora natakarski gostu od računa preostali denar do vinarja nazaj in se zadovoljiti s tistim, kar mu gost prostovoljno da kot napitnino.

— Zločin ali nesreča? Svoječas je iz Zagreba odpotoval stavbni svetnik Baldauf in od tedaj ni več nobene sledi za njim. Vse proizvodnje zagrebške, ljubljanske in drugih policij je ostalo doslej brez uspeha.

— Stavbišča za delavske hišice. Zagrebški občinski svet razdeli poleg nove planine 120 stavbni parcel v velikosti 120 do 130 kvadratnih sežnjev delavcem, ki se obvežejo, da bodo tekom petih let na zemljiščih zgradili lastne hišice.

Nov dnevaik na Dunaju. Na Dunaju je začel izhajati nov dnevnik »Der Tag«.

Izgon. Na šestletno ječo obsojeni Ludvik Grum iz Idrije je za dobo petih let izgnan iz Jugoslavije.

Zmerno uživanje čaja učinkuje na naše živčevje pomirjevalno. Vsi, ki boleliate na živčevju, pijte vsled tega mesto kave samo čaj.

Poziv. Iz podpornega fonda Obrtnega pomožnega društva se boče letos razdelilo med podpore vredne obrtnike.

Smrtna kosa. Dne 25. t. m. je umrl v Trstu za srčno kapjo 70 letni Miloš Kamučič, bivši voditelj Ciril-Methodove šole pri sv. Jakobu in izdajatelj »Brivca«.

Izgnala deklet. Elektrotehnik Jovana Kazanoviča v Belgradu so te dni obiskali starši in 19 letna sestra Olga. Le-ta je minolo soboto odšla k devljanju in od tedaj izginila brez sledu.

Kakor araka krađe Miha Velepce iz Zaboršta, kateri je bil že šestkrat kaznovan in je predsedel že 8 mesecev v težki ječi. Zdej je okradel v Malenica na Koroškem Srečka Kravino in ga oskodoval za 1300 K; v Podrečju je vzel Franci Marinšek zlat prstan, v Dol Logatcu pa Pavlu Stritarju 3.820 K vreden gonilni jermen.

Obsojeni tatovi. V noči na 28. avgusta 1922 je bilo na kolodvoru na Savi s silo vmlomeno v dva železniška voza, ki sta bila natovorjena za banko »Franco-Serbe« v Belgradu z ričem. Ukradenih je bilo 8 vreč riža v vrednosti 32.000 K.

Primorske novice.

Smrtna kosa. Dne 25. t. m. je umrl v Trstu za srčno kapjo 70 letni Miloš Kamučič, bivši voditelj Ciril-Methodove šole pri sv. Jakobu in izdajatelj »Brivca«.

Gospodarstvo.

Dohodki kolektivne. V mesecu oktobru t. l. je bilo plačano za 38.686.000 Din kolektivne.

Povišanje carine v Poljski. Z ozirom na padanje poljske valute je zvišala poljska vlada carinski koeficient od 300 na 1500.

Ruska industrija na rakovi poti. Na plenarni seji moskovskih sovjetov je opisal Bogdanov v podrobnem poročilu današnjo situacijo ruske industrije.

Milijon rubljev — en rubež. Ruska sovjetska vlada izdeluje osnovno o emisiji novih novčanic v letu 1923.

BORZA.

Zagreb, 27. nov. Devize: Pešta 2,70-3, Berlin 1,02 1/2-1,22 1/2, Italija 2,97-3,01, London 230,50-235,50, New York 62,50-63,50, Pariz 4,48 1/2-4,53 1/2, Praga 1,93 1/2-2,01 1/2, Dunaj 9,25-9,75, Curih 11,65-11,75, Bukarešt 39,25-40,75, Sofija 44, Brüssel 4,17 1/2, Kopenhagen 13,25, Kristijanija 11,80, Amsterdam 25. Valute: Lira 2,93-2,97, lunt str. 275,50-280,50, dolar 61,50-62,50, fr. frank 4,43 1/2-4,48 1/2, švl. K 1,95 1/2-1,98 1/2, n. a. K 9,50-10, šv. frank 11,60.

Curih, 27. nov. Devize: Pešta 0,23, Berlin 0,007 1/2, Italija 25,75, London 24,16, New York 537,25, Pariz 38,05, Praga 17, Dunaj 0,0075, Bukarešt 3,45, Sofija 3,95, Zagreb 1,85, Varšava 0,03 1/2, Holandska 212. Valute: n. a. K 0,0076.

Dunaj, 27. nov. Devize: Pešta 30,45, Berlin 9,15, Italija 3421, London 3223,50, New York 7167,7, Pariz 5054, Praga 2257, Brüssel 4609, Curih 13335, Sofija 527,50, Belgrad 959, Zagreb 239,75, Varšava 4,35, Amsterdam 282,60.

Volivcem!

Skrinjica »Zveze delovnega ljudstva za občinske volitve dne 3. decembra t. l. je druga — 2!

Ljubljanske novice.

Pevci ljubljanskih pevskih zborov. Začinja vaja za Adamičev koral: »Ti, ki si nas ustvaril s spremljevanjem fanfar, se vrši v torek, dne 28. novembra t. l. točno ob četrti na 7. zvečer v veliki dvorani Uniona.

Slovenska krščanska ženska zveza ima danes sejo ob 6. uri zvečer v Jugoslovanski tiskarni, l. nadstropje. Za odbornice se seja obvezna. Članice dobrodošle. — Predsedstvo.

Demokratski državni uradniki so poslali načelstvu JDS ultimatum, da jim do sobote, 2. decembra, preskrbi nove obleke, ker v sedanjih strganih oblekah ne morejo javno nastopati pri volitvah.

Klerikalni zmaj v »Narodnem Domu«. Za petek zvečer je bil napovedan velik volivni shod v »Narodnem Domu«.

Žepna tatvina na vlaku. Petelin Vekoslav, uslužbenec Jadranske banke v Ljubljani, se je dne 24. t. m. peljal z vlakom iz Krškega čez Zidani most v Ljubljano.

Čerkevni vestnik. Slovensna tridnevna v cerkvi sv. Jožefa. V proslavo tristoletnice proglašanja sv. Ignacija in sv. Franciška Ksaverija.

prvo sobo, ker hodijo po najnovejši modli v zadnje sobe in v posebne sobe samo še liberalni hlapič. V prostornih dvoranah je sedelo vsega skupaj kakih devet gospodov, pri vsakih treh mizah en cel. Lepo tišino je zmal izbrabil za svoj volivni shod in je govoril: Gospodje! Kakor vidim, nimate niti predsednika, niti zapisnikarja, ampak to nič ne stori. Teh itak ni treba, ker govore na shodih govorniki.

Zvečer se je v veliki dvorani Uniona odvijala javna odborova seja v sredo dne 29. novembra t. l. ob 20. uri v veliki dvorani Mesnega doma. Društvena pisarna daje članom dnevno od 18. do 20. ure informacije Sv. Petra cesta št. 12, pritičje desno.

Orlovski vestnik. Šišenski Orel naznanja svojim članom, da se vrši prihodnji fantovski večer dne 30. t. m. v gostilni Reininghaus (pri g. Valjavcu) v posebni sobi. Udeležba vseh članov obvezna ker pridejo na razgovor važne stvari. Bog živi! — Predsednik.

Turistika in sport. Na občnem zboru »Kluba ljubiteljev sportnih (nelovskih) psov«, ki se je vršil dne 9. t. m. se je sestavil klubov odbor s predsednikom g. Ivanom Skuškom na čelu. Klub je stopil v stik z inozemskimi društvi iste smeri, da si na ta način zagotovijo mednarodno priznanje vpisov v rodovnik. Interesenti se najvjudneje vabijo k pristopu. Članarina znaša letnih 25 Din. ustanovna pa 250 Din. Prijave sprejema imenovani klub na naslov: Klub ljubiteljev sportnih (nelovskih) psov, Ljubljana, Poljanska cesta št. 59. — Odbor K. L. SP. P.

Poizvedovanja. Zgubil se je mlad pes fermač, rjave barve s belo liso na prsih, sliši na ime »Bliske«. Kdor ga najde, naj ga pripelje proti nagradi lastniku Streliška ulica 29.

Izgubila se je v bližini cerkve sv. Jožefa črna usnjata listnica z raznimi dokumenti in z denarno vsoto približno 600 K. Pošten najditelj naj odda listnico proti nagradi v upravnistvu našega lista.

Zgubila se je zlata verižica-zapestnica. Pošten najditelj se prosí, da jo odda proti dobri nagradi v trgovini Rozman v Zidovski ulici.

Zgubila se je zlata damska ura s usnjato zapestnico. Pošten naditelj naj jo odda proti nagradi na policiji.

ja svetnikom se bo obhajala v cerkvi sv. Jožefa 30. nov., 1. in 2. dec. slovesna tridnevna. Te tri dni je ob pol sedmih zj. sv. maša z blagoslovom, zvečer pa ob sedmih pridiga s slovesnimi litanijami. Nedejlo 3. dec. na praznik sv. Franciška Ksav. je ob 6. zj. skupno sv. obhajilo, ob pol 11. pa slovesna sv. maša. Zvečer je ob 6. govor, na to so pete litanije in Te Deum. Ta dan je cel dan izpostavljeno Najsvetejše. Verniki dobe lahko te dni pod navadnimi pogoji popoln odpustek. Večerne govore ima preč. g. prof. dr. Učjič

Prosveta.

pr Pevski zbor moravskih učiteljc, ki je nastopil letos v Ljubljani, priredi 2. decembra pod protektoratom češkoslovaške-jugoslovanske lige v Brnu (v Besednem domu) koncert v prid jugoslovanskim dijakom v Brnu. Pod vodstvom prof. Vacha bo zbor prednašal isti program kakor v Ljubljani, in sicer izrecno z namenom, da prizna zbor na ta način svojo hvaležnost za prijateljski in prisrčni sprejem v Ljubljani.

Narodno gledišče. Drama. Torek, 28. novembra: Zaprt. Sreda, 29. novembra: IDIJOT. Izven. Četrtek, 30. novembra: Zaprt. Petek, 1. decembra: Hlapci. Izven. Sobota, 2. decembra: JACK STRAW. Delavska predstava. Izven. Nedelja, 3. decembra ob 3. popoldne: KROJACEK JUNACEK. Izven. — Ob 8. zvečer: IDIJOT. Izven. Ponedeljek, 4. decembra: PLOHA. Red B.

Opera. Torek, 28. novembra: TAJNOST. Red B. Sreda, 29. novembra: Zaprt. Četrtek, 30. novembra: GORENJSKI SLAVCEK. Prošava ujedinjenja. Svečana predstava. Izven. Petek, 1. decembra: GORENJSKI SLAVCEK. Red D. Sobota, 2. decembra: CARMEN. Red C. Nedelja, 3. decembra: GORENJSKI SLAVCEK. Izven. Ponedeljek, 4. decembra: Zaprt.

Iz gledališke pisarne. Da se posveti izvrnmet slovenskemu delu vsa potrebna pažnja, se vrši danes v torek dne 23. t. m. v opernem gledališču glavna skušnjava s solisti, z zborom in orkestrom za opero »Gorenjski slavček«. Zaradi tega napovedana predstava opere »Tajnost« danes odpade.

Dijaški vestnik. d Občni zbor S. D. Z. se vrši v petek 1. decembra, ob dveh v dvorani akad. doma. Vsi predsedniki podružnic naj pripravijo poročila. — 8. decembra praznuje celokupno dijaštvo svoj praznik. Spored v Ljubljani je sledeči: 7. decembra ob osmih trodejanke »Polet« v Ljudskem domu. 8. ob 6. uri v stolnici skupna sv. maša z obhajilom. Ob pol desetih slavnostno zborovanje v Ljudskem domu. Ob osmih zvečer telovadni večer s komerzom v Unionu. Podrobnosti se objavijo pravočasno. — Odbor.

Orlovski vestnik. Šišenski Orel naznanja svojim članom, da se vrši prihodnji fantovski večer dne 30. t. m. v gostilni Reininghaus (pri g. Valjavcu) v posebni sobi. Udeležba vseh članov obvezna ker pridejo na razgovor važne stvari. Bog živi! — Predsednik.

Turistika in sport. Na občnem zboru »Kluba ljubiteljev sportnih (nelovskih) psov«, ki se je vršil dne 9. t. m. se je sestavil klubov odbor s predsednikom g. Ivanom Skuškom na čelu. Klub je stopil v stik z inozemskimi društvi iste smeri, da si na ta način zagotovijo mednarodno priznanje vpisov v rodovnik. Interesenti se najvjudneje vabijo k pristopu. Članarina znaša letnih 25 Din. ustanovna pa 250 Din. Prijave sprejema imenovani klub na naslov: Klub ljubiteljev sportnih (nelovskih) psov, Ljubljana, Poljanska cesta št. 59. — Odbor K. L. SP. P.

Poizvedovanja. Zgubil se je mlad pes fermač, rjave barve s belo liso na prsih, sliši na ime »Bliske«. Kdor ga najde, naj ga pripelje proti nagradi lastniku Streliška ulica 29.

Izgubila se je v bližini cerkve sv. Jožefa črna usnjata listnica z raznimi dokumenti in z denarno vsoto približno 600 K. Pošten najditelj naj odda listnico proti nagradi v upravnistvu našega lista.

Zgubila se je zlata verižica-zapestnica. Pošten najditelj se prosí, da jo odda proti dobri nagradi v trgovini Rozman v Zidovski ulici.

Zgubila se je zlata damska ura s usnjato zapestnico. Pošten naditelj naj jo odda proti nagradi na policiji.

Cerkveni vestnik.

Slovesna tridnevna v cerkvi sv. Jožefa. V proslavo tristoletnice proglašanja sv. Ignacija in sv. Franciška Ksaverija.

